

Mälardalsområdets Forskarskola i
Vårdvetenskap (MoF-V)
Chris Bengtsson, Samordnare

FORSKNINGSPROJEKT för PRESUMTIVA DOKTORANDER att söka inför erbjudande om studieplats i Mälardalsområdets Forskarskola i Vårdvetenskap (MoF-V) och antagning som doktorand med start 1 december, 2023.

Huvudhandledare: Össur Emilsson, docent
ossur.emilsson@medsci.uu.se
018-611 00 00

Projekttitel: Röstsymptom vid lungsjukdomar – förekomst, karaktäristik och effekt av intervention

Sammanfattning doktorandprojekt (max 1 sida)

Bakgrund

Röstproblem förekommer hos ungefär 17 % av befolkningen och medför negativ påverkan på livskvalitet och arbetsförmåga. Rösten påverkas av ett flertal faktorer, och en riskfaktor är samförekomst med lungsjukdomar. En tidig identifiering av individer i riskzonen för att utveckla röststörning skulle möjliggöra preventiva insatser vilka skulle kunna förhindra att enstaka symptom över tid leder till nedsatt röstfunktion med påföljande sjukskrivning, lång röstrehabilitering och byte av yrke som yttersta konsekvens.

Syfte/Frågeställningar

Projektets övergripande mål är att kartlägga förekomst av och riskfaktorer för röstsymptom hos individer med lungsjukdomar, samt symptomens påverkan på arbetsförmåga. Vidare är målet att studera effekten av en icke-farmakologisk hostbehandling på patienter med kronisk hosta med och utan röstsymptom.

Metoder och planerade studier

I delarbete 1 undersöker vi kopplingen mellan lungsjukdomar och röstproblem i allmänbefolkningen genom frågeformulärsstudien Respiratory Health In Northern Europe (RHINE, <http://www.rhine.nu>) (n=13.500). RHINE är en multicenter studie i norra Europa där ett slumpmässigt urval från allmänpopulationen sedan 1990 fått besvara frågeformulär med fokus på lungsjukdomar ungefär vart 10 år. År 2021-2022 skickades frågeformulären igen till deltagarna, nu med en validerad fråga om röstbesvär inkluderad.

I delarbete 2 undersöker vi förekomst av röstsymptom i en klinisk kohort av patienter med kronisk hosta, och relaterar detta till skillnader i lungfunktion, inflammation i luftvägarna och arbetsförmåga. Till projektet rekryteras 100 patienter med kronisk hosta som inte botats med läkemedelsbehandling, och patienterna genomgår en noggrann undersökning av hosta, lung- och röstfunktion. I delarbete 3 undersöker vi skillnader i akustiska och perceptuella röstkaraktäristiska mellan en subgrupp individer i samma projekt (n = 50) med kronisk hosta, och relaterar detta till skillnader i förekomst av röstsymptom.

Delarbete 4 undersöker effekten av hostdämpande behandling på röstsymptom. Hälften av patienterna genomgår ett behandlingsprogram med hostdämpande strategier som ges av logoped/fysioterapeut. Övriga patienter får en kontrollbehandling. Direkt efter behandlingen samt 6 månader senare, kommer patienterna göra motsvarande undersökningar av hosta, lung- och röstfunktion som före behandlingen. I delarbetet analyseras skillnader i förekomst av

röstsymptom, samt i en subgrupp akustiska och audio-perceptuella skillnader i röstkvalitet, före och efter behandling och jämfört med kontrollgruppen.

Betydelse

Projektets resultat kommer att bidra till bättre kunskap om förekomst, riskfaktorer och typ av röstsymptom vid lungsjukdomar. Det ökar förutsättningarna att identifiera dessa individer tidigt i den kliniska vardagen och att hantera röstsymptomen innan de hinner utvecklas till mer resurskrävande röststörningar. Detta väntas vara av stort värde avseende livskvalitet och arbetsförmåga för drabbade individer, kan leda till förbättrade kliniska rutiner och samhällsvinst genom minskad sjukfrånvaro.